VI. évfolyam 17. szám

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre..... 24 kor. (12 frt)
Félévre..... 12 „ (6 „)
Negyedévre ..... 6 „ (3 „)
Egy hóra ..... 2 „ (1 „)
Egyes szám ..... 8 fillér (4 kr.
Vidékre ..... 10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyilttér soronként 40 fillér.

Kolozsvár, 1904. Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF. Vasárnap, január 17.

Lanyha védelem.

Kolozsvár, jan. 17.

(:) A chicagoi Iroquois szinházban a fejüket vesztett, ügyetlen tüzoltók a keletkező tüzet valami kitünőnek mondott vegyiszerrel akarták eloltani és a rettenetes eredmény az lett, hogy a lángok még nagyobb erőre kaptak.

Ha Bécsben tanulni és okulni szeretnének és tudnának, akkor most már igazán be kellene látniok, hogy azok a vegyi szerek, a melyekkel a magyarok tüzét akarják eloltani, csak táplálják a lángokat, csak fokozzák a nemzeti önérzetnek minden akadályt fölemésztő hevét. De nem: Bécsben vagy buták, vagy gonoszak azok, akik minden helyről, minden időben és minden alkalommal olajat öntenek a tüzre. Mert ez által vagy eltávolodnak céljuktól, ami a magyar közvélemény elaltatása, vagy csakugyan megközelitik azt, ha a gonoszok egy forradalom máglyájának hamvaiból vélik az összmonárkia eszméjének Griff-madarát fölélesztheti.

Chlopy után a legnyugodtabbak is fölháborodtak. A királyi manifesztum után a legbékésebbek is lázongtak. Körber első beszédje után a legkormánypártiabbak is Khuen fejére törtek. Tisza István „engedményeket“ tartott hajdan ökölbe szoritott markában: és Körber lekicsinyelte a vivmányokat és megtagadta a magyar közjogot. Alig csillapult le ennek a beszédnek nyomán támadt fölháborodás, Körber és Windischgraetz megint kirohantak ellenünk. Aztán megint elült a vihar és az ország már reménykedni kezdett a kibontakozás bekövetkeztében, mikor most az osztrák delegáció és Pitreich hadügyminiszter nem csak az obstrukció, hanem az országos közvélemény föllángolásának adott alkalmat és okot.

És megint vissza kell térnünk kiindulásunk pontjához. Az osztrák centralisták cselekedeteit és szavait vagy a butaság, vagy a gonoszság kormányozza. Mert ha békét akarnak, akkor miért minduntalan támadásokat intézni Magyarország ellen, amely annyira még sem süllyedt, hogy állami önállóságának és nemzeti szuverénitásának megtámadását nyugodtan eltürné? Gonoszságnak kell inkább lenni azokban a folyton megujuló sértésekben és támadásokban, amelyek Ausztriából a parlamentből, urakházából, miniszterek és katonák részéről ellenünk elhangzanak. Valamit akarnak azok odaát és hogy valamit elérjenek, ahhoz ugy látszik az kell, hogy nálunk a normális viszonyok ne következzenek el és hogy a közhangulat mindinkább bőszebb legyen.

Valamit akarnak. Talán trónváltozást, hogy a nekik kedves Ferenc Ferdinánd üljön a trónra. Talán azt, hogy Magyarország alkotmányán olyan rést üssenek, a hova a bomlasztó éket beverhessék. Talán azt, hogy a hosszu válság alatt elgyöngüljünk és a kiegyezés kérdésében ne tudjunk kellő ellentállást kifejteni. Vagy talán a Lueger és Formanek tanácsára ujra el akarják foglalni Magyarországot. Avagy talán a néppártnak a pacemakerjei. De az tény, hogy valami nagyon ostobát cselekszenek, vagy pedig valami nagy gonoszságon törik a fejüket.

És mi résen vagyunk-e? Van-e annyi éberség, annyi önérzet és annyi erő bennünk, hogy galád terveik fonalait szétszaggasszuk és szemtelen támadásaikat visszaverjük? Ha van, akkor minden machinációjuk meg fog hiusulni. Ha nincs: ha csak egy parányi rést betömetlenül hagyunk, ha csak egy támadás is viszonzatlan marad, akkor kockáztatjuk önállóságunkat és függetlenségünket.

És mikor most látjuk, hogy Tisza István milyen félve, milyen óvatosan kel védelmére a Pitreich által legutóbb olyan nyiltan, olyan brutálisan megsértett nemzeti szuverenitásnak, akkor igazán látjuk, hogy a mi erős várunk, az alkotmány olyan vezér kezeire van bizva, aki fél az ellenségtől, aki csak szörmentén bánik vele, hogy kapitulálás után a saját bőrét megmenthesse.

A Körbernek adott válaszok után az ország a Pitreich féle támadásra méltó, erős, kiméletlen választ várt a miniszterelnöktől. És mennyire csalódott! Annyi bátorsága volt még Tiszának, hogy az uralkodó által [illegible] elejtett polgári miniszternek, Körbernek éles, metsző szavakkal megadja a magáét. De Pitreich, ő az egészen más. Az az uralkodó kegyeltje, az katona, tehát nebántsvirág, akivel nem lesz jó kikezdeni. Nyilvánvaló ugyanis, hogy Tisza nem az ország védelmét, hanem csak saját, hatalmi érdekeit és reputációját hajlandó megvédeni. Körber ellen élesebb volt, mint Feilitzsch; Pitreichkal szemben lanyhább, mint Apponyi.

Ő maga ad mentséget a hadügyminiszternek. Az csak katona, az csak szakszempontból beszélt, az csak a katonai fölfogás kifejezője az a magyar közjogot nem ismeri, de nem is bántja — mentegeti Tisza. Pedig az a katona a Tisza által hozott engedményeket ledegredálta, „szakszemtpontból“ a magyar nemzetet a néptörzsek közé sorozta be, a szolgálati szabályzatot a magyar alkotmány fölé helyezte, s a magyar közjogot csizmás lábbal taposta. És tette ezt az osztrák delegációban, tehát nem ugy, mint Formanek főhadnagy a kaszárnyában. Hát mindenkinél lehet mentség az ostobaság, a tudatlanság, csak a közös hadügyminiszternél nem, akinek kell, hogy annyi esze legyen, hogy a nemzetek jogait föl tudja fogni, akinek kell a magyar históriát és alkotmányjogot ösmernie és nemcsak az ezredtörténeteket és a szolgálati szabályzatokat. És mindenki inkább, elnézheti azt, ha a hadügyminiszter rövidlátásában bakkokat lő és közjogi lapszusokat követ el, mint a magyar állam legfőbb tisztviselője, a magyar alkotmány hivatalos védője, a miniszterelnök.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Express tudósitás. —

Budapest, jan. 16.

A két izgalmasabb nap után a magyar parlament belepihen a babéraiba. Az az erélytelen, gerinc nélkül való meghunyászkodás, amellyel a kormánypárt fogadta Pitreich támadásait, a kétnapos müharag után megint a régi. A kormánypárti padokon öten ülnek a mai ülés alatt, a többiek künn vannak a folyosón s terveket szőnek a — választásokról.

— Nincsen okunk ressiminálni! — beszéli Erdély Sándor, a volt igazságügyminiszter. Ami elégtételük csak lehet, megloptuk. Sőt nagyobb a Tisza diadala, mint a Körber-ügyben, akkor visszavernie kellett az osztrák miniszterelnököt, aki akkor, amikor redukálnia kellett volna, jóformán fentartotta mindazt, amit mondott. Pitreich pedig már másnap saját maga jött a fényes reparációval.... Hát ez illusztrálja a kormánypárt gondolkodását!

A harcos ellenzék azonban rendületlenül kitart. Ma Hellebronth Gézát és Okolicsányi Lászlót küldi a csatasorba, hogy rámutassanak arra, milyen sérelem esett a magyar állam önállóságán az ujabb bécsi támadással. A második emeleti karzatot óriási vidéki küldöttség lepi el. Szinte lehallatszik onnan felülről a megbántott magyar önérzet fogcsikorgatása, szinte idáig szól a szivük dobogása, amint az ellenzék szónokainak a beszédét figyelemmel kisérik. Lent a tanácskozó teremben pedig alig husz-harminc ember unatkozik, érzéketlen harccal, hidegen.

Háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg Perczel Dezső elnök az ülést. Előterjesztette az irományokat s bejelenti, hogy Khuen-Héderváry Károly, Baross Károly és Wolfrek Tivadar ügyében az állandó összeférhetetlenségi bizottság január 30-án ül egybe. Felolvastatja az interpellációs és inditványkönyvet és azt javasolja, hogy az interpellációkra negyed három órakor térjen át a Ház. (Helyeslés.)

Szederkényi Nándor: Tekintettel arra, hogy öt interpelláció van bejegyezve, javasolja a Háznak, hogy legalább két órakor kezdjék meg az interpellációkat.

Elnök: Szederkényi elkésett az inditványával, mert már kimondta a határozatot; különben is csak három interpelláció van s annak előterjesztésére elég háromnegyed óra. Következik napirend szerint a különféle bizottságokban megüresedett tagsági helyek és egy jegyzői állás betöltése felett a névszerinti szavazás.

A szavazás eredménye a következő: megválasztattak a birálóbizottságba: Molocz Dániel, a földmivelésügyi bizottságba: Bauer Antal, Ivánka Oszkár, Kiss Pál, a gazdasági bizottsága: Konkoly-Thege Sándor, Oberth Károly, az igazságügyi bizottságba: Günther Antal, Morzsányi Károly, Schmidt Károly, K kérvényi bizottságba: Borbély György, elemen Béla, Kubinyi Géza, Szentiványi Árpád. A közgazdasági bizottságba: gróf Batthyány Tivadar. A közigazgatási bizottságba: Hammersberg László, Vojnits István. A közlekedési bizottságba: Holzer János, Vásárhelyi László, gróf Wickenburg Márk. A közoktatásügyi bizottságba: Láng Lajos, Sághy Gyula. A munkásügyi bizottságba: Rónay Ernő. A naplóbiráló bizottságba: Nemes Zsigmond, Szombathy György. A pénzügyi bizottságba: Láng Lajos. A véderő bizottságba: gróf Apponyi Gyula, gróf Bethlen Balázs. A vizügyi bizottságba: Baghy Béla, Fischer Sándor.

Elnök: Következik napirend szerint az ujoncmegajánlási törvényjavaslat folytatólagos tárgyalása.

Hellebronth Géza: Nem fogadja el a javaslatot. Hosszan foglalkozik Pitreichnak beszédjével. Kimutatja azokat a közjogi sérelmeket amiket a közös hadügyminiszter államiságunkon és államnyelvünkön ejtett. Miniszterelnöknek válaszát kielégitőnek nem tartja. Majd áttér a hadsereg kérdésére. A hadseregnek legelső föltétele a nemzeti szellem, nemzeti érzés, történelmi pillantást vet ennek beigazolására annál a hadseregnél, a hol hiányzott a nemzeti szellem, győzelem sohasem volt. Láthattuk a zsoldos hadseregek müködését, a melyeket csak a hadi zsákmány késztetett. A hadseregnek éltetője és szellemi mozgatója a tiszti kar, ennek kell irányitani a tömeget. Ha a tiszti karban nincs meg a kellő nemzeti önérzet, akkor az egész tömeg hasznavehetetlenné válik.

Elsősorban tehát tisztikart kell terementünk. A tisztikar nevelését fokozni, mert első sorban a tisztikarnak kell valódi szellemben működni hazaszeretetben nevelődni, s ha a hadsereg ilyen szellemben neveltetik, olyan hadserege van a nemzetnek, a mely hadsereg királyának, hazájának nagyobb szolgálatokat lesz képes tenni, mint akármilyen a dinasztia szellemében nevelt hadsereg és mindig erős és megdönthetetlen támasza lesz a trónnak.

Okolicsányi László beszélt még a javaslat ellen.

Ezután áttértek az interpellációkra.

Lendl Adolf: Az iránt interpellál, hogy Temesmegyében az ex-lexben is adóvégrehajtásokat eszközöltek.

Szederkényi Nándor: A gyülekezési jog megsértése tárgyában interpellál.

Tisza István: A konkrét esetre vonatkozólag az a tisztviselő, ki a gyülést

---

TÁRCA.

De profundis.*

Armand Silvestre.

....És összebujva a melegbe',
Költünk, tóditunk régi mókát,
Fél ébren, félig szenderegve —
Igy szoktuk ezt mi, vén anyókák.
Tegyen csak, szentem, a parázsra!
Ne féljen, jut is meg marad...
Ez mindennek a sorja, lássa:
Igy vesztők el mi a nyarat!

A mi öreg Villonunknak fenti versei önként szolgálnak mottóul ahhoz a történethez, amelyet el fogok beszélni. Mert ez a történet még abból az időből való, mikor ő költötte azokat, valamelyik csapszékben, Margotval az ölében.... Ifjukori bohóságoknak, sir szélén álló courtisaneoknak panasza sóhajt bennük.

Bizonyos, hogy nem volt a megtestesült erény az a Huguetta la Haulmiére, akit az ügyvédbojtárok, katonák, szinészek neveztek igy el sisakalaku kontyáról, amelyet virágkorában hordott s akit most szalmazsákon fekve látunk viszont hideg szobájában; homlokát kiverte a halálveriték és dermedt ujjai görcsösen szorongatják piszkos nyoszolyájának durva lepedőjét. Dehogy is volt az erény, sőt inkább ő volt a legromlottabb lánya annak a negyednek, a melyben lakott s a mely Párisnak legvidámabb és a világfiaktól leglátogatottabb negyede volt.

* Mutatvány egy sajtó alatt levő kötetből, mely a nem rég elhunyt, kedvelt francia irónak válogatott novelláit fogja tartalmazni, egy fővárosi cég kiadásában.

Hányan tartották karjukban ezt az egykor rózsás és fehér, most sárga, ráncos és kiaszott testet! Hányan tapasztották izzó ajkukat ezekre az egykor purpurvörös és mosolygó, ma hörgő és fogatlan ajkakra! Hányan szólitották igy: szerelmem! akik irtózva fordulnak el tőle. Hányan halmoztak lábához szerzett, vagy lopott kincseket, akik tegnap még egy falat kenyeret is megtagadtak volna tőle!

Mert ő is, miként a többiek, olyan kapzsi leány volt, aki szereti az aranyat, de csak azért, hogy megszürje az ujjai közt mint a Pactolust, nem pedig hogy okosan megtakaritsa. És eljött az öregkor, amely örökké könyörtelen volt, de még kegyetlenebbül bánik el a bohém népséggel. A szép ruhák, amelyekre olyan büszke volt s a melyekkel még jobban maga köré vonzotta az aranyifjuságot, egymásután a zálogos zsidó kezébe vándoroltak és olcsón szerezett ékszerei más lányok karjára és fülébe kerültek, akik ép oly könnyelmüen adtak tul rajtok. Mert a paráznaságnak vannak némely örökségei, amelyek nemzedékről-nemzedékre szállnak.

Igy Huguette, olyan szegényül mint Job (de kevésbbé nemesül szenvedve meg) üres födél alatt, olyan rozzant házban, mint jó maga készült kiehelni a lelkét, mely — életének kevésbbé épületes cselekedeteiből itélve — egy percig sem szünt meg az ördögé lenni.

* * *

Ágyához eljöttek — nem részvétből, csupa kiváncsiságból, hogy meglessék végső vonaglását — ifjukori barátnői, akik olyan öregek és öcskák, mint ő és akik csöppet sem éltek szentebbül, mint ő: Jehanne Corbeau, a kit azért hivtak igy, mert a haja fekete volt mint az éjszaka, mielőtt fehér lett volna mint a téli hajnal; Isabeau la Flave, akinek meg valóságos aranygyapju omlott le most már lesoványodott vállaira; Germance la Monflue, akinek ingerlő keble egy időben ugy megkisértette az ifjoncokat és akinek a csontjai most ugy zörögtek mint a rozsdás kasza: megannyi vidám lánya a hajdani Bohémiának, szomoru csapat, amelyet az idő korbácscsal kergetett a banális sir felé, ahol nem virul egy emlék sem.

Hanem mikor belépett a pap, hogy a legfőbb irgalmasság vigasztaló szavait intézze a haldoklóhoz és megkenje szentelt olajjal izzadt homlokát és didergő végtagjait, nagybuzgón térdre omlottak s ugy megzokogtak, hogy az amugy is repedt falak szinte összedültek bele s olyan sóhajokat adtak ki, hogy a negyed macskái mind elbujtak szégyenükben.

Huguette maga mintha imádkozott volna és az isten embere bizvást abban a reményben távozott, hogy e vétkes nő habár elkésve is, kegyelmet [illegible] előtt és lelke legalább is a purgatóriumba fog költözni. Az idősb még szeretettel mesélte a Magdolna poétikus legendáját.

Hanem alig huzta ki lábát az ajtón, az ah! és óh! és az Úram Jézus! kiáltások elnémultak a remegő és csorba ajkakon s a három banya, ugy találva, hogy barátnőjük nagyon hosszura nyujtja halódását, lekuporodott a tűz mellé, beérve annyival, hogy néha-néha odanéztek az ágyhoz, mert szerették volna tudni, vajjon mikor lehet már aludni menniök.

Csakhogy Huguette örökké indiszkrét természetü s alapjában nagyon önző volt s még a meghalással sem tudott sietni. Nem minden nap temetnek s ő kénye-kedvére akarta eltemettetni magát. A szomszédaszszonyok nyugalma utolsó dolog volt neki.

* * *

Ezalatt ezek, a kik már kezdték megsokalni a dolgot, halkan beszélgettek, hogy valamivel szórakozzanak. A magas kályhában pattogó hasábok vörös fényt szórtak kisérteties alakjukra.

— Emlékeztek-e — mondá Jehanne Corbeau, arra a csinos papocskára, a kit ez a mákvirág Huguette el akart tőlem hóditani? Mer' ő értette a módját.... Most kanonok a lelkem és olyan vastag, mint egy hordó. No ma nem kérnék belőle még egy pápai áldásért se! Mert ha változott is a korom, az izlésem nem változott. Az a férfi, a ki nekem tetszeni akar, legyen szőke, kékszemü, karcsu, mélabus, ábrándos és csak légies dolgokról beszéljen. Imádom azt a férfit, a ki engem meg tud rikatni. Te is velem szavazol, mi, Isabeau?

— Isten ments! — felelt a „szőke“ recsegő hangján; én csak a vig embereket szerettem. Az én tipusom egészen más, mint a tiéd. Tudjátok, olyan, mint az a rőföskereskedő, a kire ez az arcátlan Huguette ugy kacsintgatott. — Mert most, hogy ugyse hallja, elmondhatjuk, hogy igazi pestis volt ez a leány! — No hát ez volt az én ideálom. Nem valami nagy, sőt jó kicsi; nem is finnyás, ti azt mondanátok, közönséges; csöppet sem elegáns, még hozzá ragyás is, hanem mindig tud valami jó borsos anekdotát vagy valami igen szép nótát. Iszik, mint egy kefekötő, jóizüket kacag, tréfát csinál mindenből. Imádom azt a férfit, a ki engem meg tud nevettetni. Fogadni mernék, hogy Germance is igy gondolkozik.

— No már ebben tévedsz, galambom! tiltakozott a „pufók.“ Az én emberem ne legyen se hórihorgas és unalmas, mint a Jehanne paszulykarója, se olyan pöttönke és olyan bohóc, mint a hogy Isabeau szeretné.

— Hát milyen legyen, eszemadta?

— Megmondom azt is. Hát elfelejtettétek azt a derék szál hadnagyot, a kit Gertrude — már isten nyugosztalja, hanem beste egy teremtés volt! — mindenkép el akart halászni az orrom elől? Hat láb magas, ilyen széles a melle, a félkezével kicsavar egy fát, husz mérföldet is bejár egyfolytában, ostoba, mint egy liba, hanem marha módon szereti az asszonyt, egészen elveszti az eszét a szenvedélytől, hanem ugy tud beszélni, hogy az embernek ideje se marad sirni, vagy nevetni. Na ugy-e, hogy ez már aztán valami?

* * *

— Jól beszél! nyöszörögte egy elhaló hang, a melynek tulvilági csengése fagyos lehelletként ütötte meg a három elképpedt banya fülét. Mert ezek a váratlan szavak a Huguette fekvőhelyéről hangzottak el. Egy nagy sóhaj követte őket, ezt pedig nagy csönd.

Ekkor a „szőke“ Isabeau, a „hollós“ Jehanne és a „pufók“ Germance megrémülve felálltak és lábujjhegyen az ágy felé tartottak, melynek egyetlen lehellet sem árulta el már a helyét. Huguette mozdulatlanul feküdt rajta, mintha csak aludt volna, az álla leesve, a szeme tágra nyitva.

Halott volt.

Utolsó sóhaját lehelte ki e két szóval, a melyben egy egész élet lelkiismeretes tapasztalatait összegezte.

Én azt hiszem, hogy az ördög mégis csak magával vitte az ő lelkét a pokol lacikonyhájába, ha százszor feloldozta is a papnak kenetes beszéde.

Ford. **Szabó Károly.**

Schuster Emil ♦ Norinbergi, diszmü, játék, sport, vadászati és fényképészeti kellékek áruháza. ♦ Kolozsvár, Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)
Telephon: 183. Telephon: 183

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

nem engedélyezte, kötelességét teljesitette. Ma különben e tárgyban rendeletet bocsátott ki, mely teljesen szabaddá teszi az agitációt, de ha a közbiztonságról van szó, akkor kötelessége a tisztviselőnek az engedélyt megtagadni.

Molnár Jenő: Ahhoz nincs joga!

Tisza István: Ha szükség lesz reá, majd felelek érte.

Lengyel Zoltán: A nagykárolyi választás ügyében interpellál. A tisztviselők szemérmetlenül korteskedtek. Az alispán szabadságolta a tisztviselőket 3 napra, hogy szabadon dolgozhassanak.

Tisza István: Senkit sem lehet jogaiban korlátozni.

Ezzel az ülés véget ért.

Pitreich és Tisza.

Irta: **Hentaller Lajos** orsz. képviselő.

1848. augusztus 10-ike és 20-ika között történt. Batthyányi Lajos felutazott Bécsbe s el volt határozva megkisérelni a lehetetlent: Jellasichot akarta semlegességre birni. A mint visszajöttek, Jellasich egyik teljesithetlen követelést a másik után adta elő.

Erre Batthyányi Lajos szemére hányta a horvát kormánynak, miért utasit vissza minden kisérletet, mely a viszálykodást barátságosan kiegyenlithetné, mire Jellasich igy válaszolt:

— Köztünk nem partikuláris sérelmek kérdése forog fenn, melyet ki lehetne egyenliteni. Önök Magyarországot szabad és független Magyarországnak akarják, én pedig a birodalom politikai egységére esküdtem, ha ebbe bele nem egyeznek, köztünk csak a kard határozhat.

Erre Batthyányi Lajos válasza ez volt:

— Viszontlátásra a Drávánál.

Maga a tény az, hogy Jellasich rabló barátjaiból honvédeink elfogtak tizezret, Jellasichot pedig kikergették Ausztriába.

No hát 1869 óta is sok komisz dolgot müvelt a magyar nemzettel a közös hadsereg apraja-nagyja. Volt egri zászlósértés, Hentzi-ügy, Janszky-ügy, Chlopy hadparancs s több efféle. Annyira azonban egyik sem volt szemérmetlen, mint Pitreich osztrák hadügyminiszter, aki egyenesen kijelentette, hogy a magyar alkotmány nem egyéb, mint rongy papiros. Aki fejünkhöz vágta, hogy a magyar alkotmány senkire sem kötelező. Főleg nem kötelező az uralkodóra.

És Jellasich eme méltó utódának szavaira mit válaszolt Tisza miniszterelnök? Talán ő is oly férfiasan dobta elébe a keztyüt, mint az első magyar miniszterelnök? Nem! Gróf Tisza István egyszerüen mentegetni próbálta Pitreich lovag szavait.

Pedig hát a chlopy-i hadiparancs kimagyarázása után ezt talán még sem érdemeltük. Sem nem érdemeltük, sem nem vártuk.

Mert a magyar alkotmány nekünk magyaroknak minden erősségünk. Egyedüli mentsvárunk. Multunk abból folyik, jelenünk azon van felépitve, s az jövőnk minden reménye.

Tehát első sorban is azt kellene konstatálnunk, hogy alkotmány-e még csakugyan a magyar alkotmány, vagy pedig olyan üres hólyag féle valami, amit a Pitreichhoz hasonló osztrák generálisok kényükkedvük szerint bármikor összeroppanthatnak?

Mert Pitreich hadügyminiszternek az a nézete, hogy nekünk magyaroknak, kik e földön élünk és lakunk, nincs jogunk törvényeket alkotni. Legalább is nincs jogunk alkotni olyanokat, melyek az osztrák katonauraknak nem férnek a fogaihoz. Olyat azonban semmiesetre sincs jogunk készíteni, amelyet az osztrák katonaságnak tiszteletben kellene tartania.

Ezt azután oly határozottan és ridegen mondta, hogy kiegyezés ide, kiegyezés oda, ha Magyarország és a katonaság között kenyértörésre kerül a dolog, hát akkor Pitreich ur lép föl, mint trónmentő uj Jellasich és rendet csinál itt a barbár magyar néptörzs földjén s vasvesszővel veszi ki fejünkből ostoba alkotmányos eszméinket. Pedig hát Tisza István dacára, hogy ő is főhadnagy, igen jól tudhatná, hogy Pitreich és a hozzá hasonszerü katonák alig látnak valamit tovább az orruknál. Már az olyan katona nagyon tág látkörü, a kinek esze a lova farkáig elér. Nem csoda tehát, ha ennek a vallon és basibuzukszerü osztrák had vezetőinek fogalma sincs arról, hogy nem is annyira nekünk magyaroknak, mint inkább Ausztriának kellett 1867-ben az alkotmányos kiegyezés. Ausztriának volt akkor szüksége a mi pénzünk és vérünkre, hogy hitele, tekintélye és nagyhatalmi állása lehessen.

Ausztria 1867-ben Magyarországot megkinálta a kiegyezés Észau-lencséjével. A nemzet többsége lépre ment — elfogadta. És azóta a magyar nemzet az Ausztriával megkötött kiegyezést becsülettel megtartotta mindig. De ép ezért, nagyon furcsának tünhetik és tünik is fel mindannyiunk előtt, hogy a bécsi katonai kamarilla vezetői ezt a kötött kiegyezést a másik szerződő félre nézve nem tartják kötelezőnek.

Már az uralkodó által kiadott chlopyi hadiparancs is szokatlan és alkotmányunkkal össze nem férő volt. De nagy nehezen kimagyarázták; hát isten neki! Spongyát rá!

Most azonban Pitreich a katonai status nevében állott elő, mint döntő biró az osztrák és magyar ügyben? Mi az a katonai status? Egy óriási telhetetlen nagy has, mely az adózó népmilliók minden keresetét elnyeli és felfalja.

Ennek a hasnak a nevében beszélt Pitreich. És Pitreichnak ezt a beszédét helyeselte Tisza István, nem gondolván meg, hogy tegnapra a has Béssben már megbánta azt, amit tegnapelőtt a száj mondott. Ép ezért a száj tegnap már magyarázgatni kezdte az előző támadást. Csakhogy ez a tegnapi magyarázgatás nem kielégitő; sőt sok tekintetben kihivó. Határozottan tiltakozunk tehát Pitreich beavatkozása ellen a mi ügyeinkbe. És a mai viszonyok között méltán megkövetelhetjük Tisza Istvántól, hogy Pitreichot ne cirógassa, hanem tegyen szájkosarat az osztrákok minden parlamenti láncos kutyájára.

Szakosztályi ülés.

Élénkség a tanácsházán.

— Saját tudósitónktól. —

Kolozsvár, jan. 16.

Szakosztályi ülésre gyültek össze tegnap d. u. 3 órakor Kolozsvár törvényhatóságának szakbizottságai. Népesség tekintetében a szakosztályi ülés vetekedhetett volna a legérdekesebb tárgysorozatu közgyüléssel is. Jelen voltak:

Apáthy István, Benel Ferenc, Böhm Mihály, Boros György, dr. Csipkés Károly, D. Deák József, dr. Deák Albert, Eszterházy László, Ehrlinger Lajos, Fekete Nagy Béla, Gombos Ferenc, Havas Lázár, Hevessy József, Kecskeméthy István, Kanitz Jenő, Köntzey Imre, Koleszár András, Katona András, Kuszkó István, dr. Kiss Mór, Lósy Béla, Lakatos Ferenc, dr. Menyhárth Gusztáv, Nagy Dezső, Nemes Ferenc, Nagy Lajos, Pál György, dr. Papp József, Polcz Rezső, Dóczy Mihály, Szilágyi Lajos, Salamon Antal, Smiel Dávid, Szekula Ákos, Tanáes József, Tömösváry Rezső, Tokaji László, dr. Tutsek Sándor, Vikol Kálmán, Zágoni Szabó Mihály.

Részletes Tudósitásunk a következő: A szakosztályok együttes ülését 3 óra után nyitotta meg Szvacsina Géza polgármester.

Először Heves vármegye közönségének átiratát tárgyalták. Heves vármegye ugyanis feliratot intézett az országgyüléshez, hogy a hadkötelesek a harmadik korosztályból való kilépésük előtt is megnősülhessenek.

Ezt a átiratot Kolozsvár törvényhatóságának is megküldötte pártolás véget. *Salamon* Antal tanácsos ajánlja, hogy az átiratot egyszerüen vegyék tudomásul. Kantz Jenő kéri a felirat felolvasását. *Apáthy* István teljesen méltányolja azokat az okokat, mik Heves vármegyét a felirat megszerkesztésére vezették. Azonban az egyszerüen tudomásul vételhez hozzájárul ő is, mert a honvédelmi miniszter méltányos esetekben ugy is megadja a házassági engedélyt.

A szakbizottságok e szerint a feliratnak egyszerüen tudomásul vételét ajánlják.

Eszterházy László főjegyző előterjeszti a 15 éven aluli gyermekeknek a nyilvános mulatóhelyekről való kitartására alkotott szabályrendeletet.

Benel Ferenc. A javaslatban sok inpraktikus dolog van. Nyomassák ki a javaslatot és osszák ki a bizottsági tagok között, hogy tanulmányozhassák.

Havas Lázár. Szinte lehetetlen a szabályrendelet intézkedéseinek végrehajtása. Van Kolozsvárnak elég szabályrendelete. Csak ezeket hajtsák végre, de ujakat ne alkossanak.

Tutsek Sándor. A javaslatnak napirendről való levétele mellett szól.

Kuszkó István felszólalása után Eszterházy László főjegyző is hozzájárul a javaslatnak napirendről való levételéhez.

Apáthy István. A kérdés sokkal fontosabb annál, mintsem le lehessen venni nap rendről.

Menyhárt Gáspár. Elvileg fogadják el a javaslatot és küldjenek bizottságot a tárgyalására.

Szvacsina Géza polgármester. Bizzák a tanácsra a kérdés elintézését. Az majd a törvényhatóságok hasonló szabályrendeleteit bekéri és ebből az előterjesztettnél praktikusabb szabályrendelet tervezetet alkot.

Havas Lázár felszólalása után, ki a közerkölcsiséget rontó Neptun-fürdő lebontását kéri, a szakosztályok a tanácsot egy uj javaslat előkészitésével bizzák meg.

Ezután az engedély nélküli épitkezések tárgyában alkotott szabályrendelet tárgyalása következett.

Nagy Lajos elfogadásra ajánlja a szabályrendeletet, mert sok bajt van hivatva megszüntetni. Erre a szabályrendelet-tervezetet a szakosztályok elfogadták. A részletek tárgyalásánál Menyhárt Gáspár, Tutsek Sándor, Nagy Lajos, Szvacsina Géza, Polcz Rezső, Böhm Mihály, Salamon Antal szólaltak fel. Végül Szvacsina Géza polgármester inditványára elhatározták, hogy a részletek letárgyalására albizottságot küldenek ki. Az albizottság tagjai Salamon Antal tanácsos, Hadady Endre főkapitány, Póczy Mihály főmérőök és Tutsek Sándor törvh. biz. tagok.

A Magyar Aszfalt r. t. szerződésének megujitását kéri.

Apáthy István a szerződést a társaság részére nagyon előnyösnek tarja. Salamon ajánlja a szerződés megujitását.

Koleszár Sándor a szerződés megujitását nem tartja helyesnek, mert igy minden más cég elzáratik az aszfaltozástól. A szerződés megujitása ellen felszólaltak még Nagy Dezső, dr. Deák Albert és Menyhárt Gáspár is.

Kiss Mór azt inditványozza, hogy a szerződést, ha az nem hátrányos a városra nézve, hosszabbitsák meg. A kamatok fizetésére azonban aggályai vannak. Leghelyesebbnek véli, ha a város a társaságnak az Osztrák-Magyar-bank fixirozott kamatlába szerint fizet. És pedig legfeljebb fél százalékkal fizessen többet, mint az Osztrák-Magyar-bank váltókamatai.

Kanitz Jenő: Inditványozza, hogy a kamatot már mostantól számitsák az Osztrák-Magyar-bank váltókamatlába szerint, de a fél százalék a legmagosabb legyen, a mivel többet fizet a város.

Kecskeméthy István: Arról van szó tulajdonképen, hogy öt évig fedezetlenül hagyjuk-e a város aszfalt-szükségletét, vagy nem. Ő a kérdés részleteibe bele nem bocsátkozik, de azt ajánlja, hogy nézzen utánna a város, s ha a Magyar-Aszfalt r. t. szerződése reá nézve nem előnyös ugy, tüzzön ki nyilt versenytárgyalást s annál a cégnél fedezze aszfaltszükségleteit, a melyiknél a legelőnyösebb. Ha nem kapnának kedvezőbb ajánlatot, csakis ugy hosszabbitsák meg a M. A. r. t. szerződését.

Hevesi József: Az aszfalt járdák anyaga nem kifogástalan. Nem járul hozzá a szerződés meghosszabbitásához.

Szvacsina Géza: Teljesen osztja a Kecskeméthy István felfogását. Ő is arra az álláspontra helyezkedik. Itt a szakbizottságok a Kecskeméthy István javaslatát elfogadván apróbb ügyek tárgyalása következett.

Több mészáros a sertésközvágóhidon szedett némely dijak ellen panaszt adott be. A panaszt mint tárgytalant levették a napirendről. Itt Tokaji László a sertésvágatásra vonatkozólag érdekes szakszerü nyilatkozatot tett.

A Karolina-kórház igazgatósága értesiti a várost, hogy több ragályos beteget nem vehet fel, mert összes helyiségei telve vannak. E miatt panaszt tesznek a kórházat fenntartó kultuszministernél.

A kolozsvári közuti vasut r. t. gőzmotoros automobil-kocsikat szándékozik beállitani. A kérdés tanulmányozására a főmérnökből, a főkapitányból és egy biz.-tagból álló bizottság kiküldését javasolják a közgyülésnek.

A kolozsvári Ferencrendi-zárda restaurálására 1000 korona megszavazását ajánlják, mely összeg 5 év alatt lesz lefizetve.

Fadrusz Jánosnak felállitandó szobrára 500 korona kifizetését javasolják.

Ezzel a szakbizottságok ülése 6 órakor véget ért. A tárgysorozat többi tárgyait hétfőn délután fogják elintézni.

Orosz—Japán háboru előtt.

Egy diplomata a háboruról.

— Express tudósitás. —

Budapest, jan. 16.

Napokon át békés hirek keringtek a világsajtóban, de ezek csak külső formaságok; a háboru elkerülhetetlen s néhány hét mulva dörögni fognak az ágyuk Koreában és a Sárgatengeren. A békekilátások az utóbbi napokban határozottan rosszabbodtak s ugy Oroszország, mint Japán lázasan folytatja a harci előkészületeit a háborura.

Egy diplomata tegnap a háboru eshetőségeiről a következőket mondotta:

„Illetékes forrásból szerzett információk alapján jelenthetem, hogy a békekilátások az utóbbi napokban rosszabbodtak. Oka ennek Japán válasza a legutóbbi orosz jegyzékre. Mert Japán épenséggel semmit nem engedett álláspontjából. Ugy Koreával, mint Mandzsuriaval szemben fenntartja Japán minden igényét. Követelik, hogy Oroszország mondjon le teljesen Mandzsuriáról s Korea teljesen független legyen. A két hatalom álláspontja között semmi közeledés az utóbbi napokban nem történt, de az ellentétek mind kirivóbbak lesznek.“

Háboru lesz tehát, dacára annak, hogy Lamsdorff gróf külügyminiszter kijelentette, hogy az orosz kormány minden lehetőt elkövet a béke fenntartására. Lamsdorff a béke hive, de a háborupártnak egy hatalmas vezére van s ez nem más, mint Pobjedonoscev, a szent szinódus főprokurátora.

A szent szinodus az ortodox vallást ki akarja terjeszteni a Csendes Óceánig s e célból ujabb háborukra van szüksége. A hatalmas Pobjedonoscev hatásának köszönhető, hogy az orosz sajtó nagy része a háboru pártjához szegődött.

Szoros szövetség létesült most Pobjedonoscev és Alexejew tábornok között aki szintén a háboru hive.

Budapestre a mai napon a következő táviratok érkeztek:

Konstantinápoly, jan. 16.

Két teljes hadifelszereléssel ellátott orosz hajó áll a Bosporus előtt, melyek minden pillanatban várják az utasitást Szentpétervárról, hogy a kelet-ázsiai tengerre induljanak.

London, jan. 16.

Az angol kormány tudatta a japán kormánnyal, hogy az orosz Fekeke-tengeri flottának a Dardenállákon való hajózását a háboru céljára, a legkomolyabb intézkedésekkel megfogja akadályozni.

Berlin, jan. 16.

A Lokalanzeigernek jelentik Párisból: Az „Echo de Paris“ azt irja, hogy az 1902. március 19-én kötött orosz-francia szerződés nem kötelezi Franciaországot azonnal való közbelépésre azon esetre, ha China Japán javára a semlegességet megszegi. Franciaországnak csak akkor kell közbelépnie, ha Angolország is Japán javára töri meg a semlegességi paktumot.

Letartóztatott bankár.

Sikkasztások egy banküzletben.

— Express tudósitás. —

Budapest, jan. 16.

Bécsi tőzsdekörökben óriási izgatottságot okozott ma Körner Ágost dusgazdag ember hirében álló bankár letartóztatása és minden ingó és ingatlan vagyonának zár alá vétele.

A letartóztatás oka az, hogy a Körner bankházában roppant sok visszaélés történt a bank tulajdonába bizományképen átadott pénzekkel. A rendőrség szakértőkkel vizsgáltatta meg a bankház könyveit, a melyekről kiderült, hogy azok hamisan voltak vezetve.

Majd a pénztár megvizsgálására került a sor, a melyben mindössze 1200 koronát kitevő pénzösszeget találtak. Kétségtelenül bebizonyult, hogy a bizományba adott pénzek elsikkasztattak, az értékpapirok pedig mind el vannak zálogositva. A rendőrség erre lepecsételte a bankár lakását és az összes található vagyonra kimondotta a biró zárt és Körnert pedig letartóztatta.

A bankház, melyről most a rendőrség beavatkozása rántotta le a leplet, egyike Bécs legrégibb és legjobbnevü pénzüzleteinek és már több, mint harminc éve áll fenn és mint bejegyzett cég működött.

A cég procuristái gyanánt a letartóztatott bankár két fia szerepel. Ezekről még eddig nincs megállapitva, hogy részt vettek-e apjuknak üzelmeiben, de a vizsgálat ellenük is tovább folyik.

Körner Ágostonnak előkelő összeköttetései voltak. Kliensei valamennyien jobb körökből valók voltak, akik korlátlan bizalommal viseltettek iránta. Sőt a céget még a börzén is a szolid cégek között ismerték, a melynek ritkán voltak nagy veszteségei.

A vizsgálat van hivatva megállapitani, mi volt a tulajdonképeni oka a bankár sikkasztásának.

Általánosan azt hiszik, hogy az utóbbi időben a bankok között létrejött nagy versenyzés fizetésképtelenségét idézett volna elő, amit a bankár ugy leplezett, hogy az ügyfelektől bizományba átvett letéteket a saját céljaira használta fel.

A vizsgálat nagy titkolódzással folyik, de annyi már kiszivárgott, hogy Körner hamis váltókat is hozott forgalomba.

UJDONSÁGOK.

Jégolvadás.

Kolozsvár, jan. 16.

Szürke felhőktől népes az ég
S mint bakfis szive, olvad a jég.
Pocsolya könnyek fehér kristályon....
Ah összeomlott, ragyogó álom!
A jégre immár hiába járok,
Nem siklanak a kacagó párok.
Kis nő, meg nagyobb, asszonya, lánya,
Ivhős lovagját hiába várja....
Nem öltheti már karba a kart,
Mert viztől nedves, sáros a part.

Mi volt szabad? — A kéz a kézben.
A fiú lányka előtt térden,
Vagy az előtte. S szó sem éri....!
Mama egy mosolylyal beéri.
A tó jege egy szent szabadság,
Ahol befagy a szalonrabság....
A fiú szól: »Csak bátran rajta!«
S a leány kezét már fogva tartja.
S ha átkarol egy karcsú testü nőt,
Csak mosoly illeti a vakmerőt.

Nyári álmok alattunk mélyen,
Rajtuk siklunk ringó veszélyen,
Fagyos hidegben tűrve, fázva
És mégis vigan korcsolyázva....
Mert a szivükben ragyoghat a nap.
Bár a hőmérő mélyen null' alatt....
És vége....vége! Szétfoszló álom,
Minden »jó« rövid a világon.
Szürke felhőktől népes az ég
S mint kamaszdiákszív, olvad a jég.

Fodor Erzsike.

Postások házi estélye.

Kolozsvár, jan. 17.

Szépen sikerült estélyük volt tegnap este a kolozsvári posta- és távirda tisztviselőknek, a »Központi szálló« emeleti termében. Az egybegyült közönség teljesen megtöltötte a termet; ott volt az egész kolozsvári postaigazgatóság és postahivatal személyzete, kivéve azokat, a kikre ma éjjel került az *inspekció*. Az estély müsorral kezdődött. A müsort ifj. Szabó Domokos ez alkalomra irt Prologusa vezette be, melyet Dávid Margit adott elő nagy hatással. A müsor második pontjaként az ifju Temesváry Jankó hegedüjátéka következett Spiller Adolftól adott elő egy magyar ábrándot érzéssel, sok müvészi készséggel és nagy hatással. A hegedüjátékot Berán János kisérte zongorán. Ezután dr. Gyalui Farkasnak egy régebbi jóizü, humoros monologját adta elő Mayer József. Most ének következett. Posti »Penso« és Böhm »Tied« cimü dalait adta elő Joanovics Mariska. A szép éneklést Pessiák Róza kisérte zongorán. A közönség megismételtette Joanovits Mariska szép énekét. A tapsvihar csillapultával Perédi Erzsébet lépett az emelvényre és nagy hatással szavalta el Várady Antalnak »Rákóczi Rodostón« cimü költeményét. Az utolsó pont egy simphonia előadása volt. Temesváry Jankó és Berán János adták elő hegedün, Alardto egy simphomiáját kiváló precizitással. A hegedüjátékot Temesváry Annuska kisérte zongorán. A szép hegedüjátékos a nagy zenei tudásra való zongorakiséretet sokáig tapsolta a közönség. Ezzel a müsor véget ért és megkezdődött a tánc, mely csak a késő reggeli órákban ért véget.

A jelen volt hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Ambrus Gergelyné, dr. Andrejkovits Rezsőné, Bán Antalné, dr. Balázs Ferencné, dr. Balló Istvánné, Brauner Ferencné, Czobel Károlyné, Csegezi Árpádné, Dávid Endréné, Daskalovits Miklósné, Dézsy Ágostonné, Filesz Nándorné, Finta Imréné, Gonm Jánosné, Hevesi Sándorné, dr. Imre Gergelyné, Kovászky Károlyné, Kovács Gézáné, Kolbenbeyer Bertalanné, Kopasz Antalné, Kincses Kristófné, Nagy Gáborné, Olán Jánosné, Maksay Ferencné, Perédi Istvánné, Réffy Lajosné, Radi's Istvánné, Pap Jánosné, Szabó Jánosné, Thordai Györgyné, Szőcs Samuné, Ujvárossy Istvánné, Veres Adolfné, Veres Jánosné, Zsigmond Gyárfásné, dr. Zsögön Béláné, Zacher Pálné, Zsilinszky Antalné, Ziheli Mihályné stb.

Leányok: Ambrus Mariska, Bán Irma, Balázs Teréke, Balázs Róza, Brauner Mellus, Brauner Irénke, Bregard Mici, Dézsi Anna, Dávid Margit és Vilma, Fodor Mariska, Gál Gizella, Gidófalvi Idus, Ivánovits Mariska, Kiss Rózsika és Ilonka, Kopasz Marcsa, Karácsonyi Mariska, Kolbenheier nővérek, Miklós Melinda, Novák Marcsa és Adél, Pap Clementin, Pungur nővérek, Perédi nővérek, Szabó Etelka, Szentpéteri Annálka, Szegedi Gizella, Simay Irén, Temesvári Annuska, Wohlmay Gizella, Venczel Piroska stb.

Vidéki előfizetőinket kérjük szivesked jenek az előfizetési dijakat postafordultával beküldeni, hogy a cimszalagok nyomtatásánál előfordulható zavarok kikerültessenek s az Ujság-ot megszakitás nélkül tovább küldhessük. Mutatvány-számot kivánatra szivesen küld a kiadóhivatal.

— (**A Kossuth-asztaltársaság estélye.**) A „Kolozsvári Kossuth Lajos asztaltársaság“ harminchetedik társas estélyét, mint már jeleztük, e hó 19-én, (kedden) a New-York emeleti disztermében tartja. Az estély gazdag müsora a következő: 1. Hymnus. — Énekli: a „Kolozsvári általános munkás-dalegylet“ Oberti karnagy vezetése alatt. 2. Elnöki megnyitó. — Jelentések és előterjesztések. 3. Vonós zenekar. Közreműködnek: Nyilas Károly, megyei levéltárnok, — Nyilas István egyetemi jh., Józsa Dénes kép., Deési Zoltán jh., Nyilas Kálmán és Endre és Csegezi Mihály egy. jh. — Énekel a zenekiséret mellett Urschitz Anna Gábriella ő Nagysága. 4. Ünnepi beszédet tart dr. Kecskeméthy István — a Kossuth Lajos aszt.-t. társelnöke, ev. ref. theol. tanár. 5. Nyilas-társaság vonós zenekara. 6. A „Kossuth-pohárral“ — a hazára — felköszöntőt mond: Hevessy József, a Kossuth L. a. t. alelnöke, a kolozsvári iparos-egylet elnöke. 7. „Szózat“, énekli a fent irt dalegylet. Az estély 8 órakor kezdődik.

— (**Szvacsina Géza polgármester névünnepe.**) Kolozsvár sz. kir. város polgármesterét, Szvacsina Gézát, tegnapi névünnepe alkalmából a tisztelők és barátok egész serege halmozta el szivből fakadó üdvözléseivel. Maga a városi tanács Vikol Kálmán árvaszéki elnök vezetése alatt testületileg vonult a polgármester elé, ki meghatott szavakkal köszönte meg a tanács tagjai szeretetének és ragaszkodásának megnyilvánulását.

— (**A kolozsvári kir. törvényszék ügye.**) Mikép lapunk előzőleg is jelezte, az igazságügyminiszter a marosvásárhelyi törvényszéket, illetve ennek esküdtbiróságot delegálta abban a rágalmazási pörben, melyet egyik helybeli krajcáros ujság ellen inditott a kolozsvári királyi törvényszék és annak elnökének működését aposztrofáló cikkek miatt. A nagyérdekü tárgyalást hihetőleg még ebben a ciklusban tartják meg Marosvásárhelyt s igy itt közöljük azon esküdtek nevét, kik ez ülésszakra ott ki lettek sorsolva: *Rendes esküdtek*: Dózsa Sándor, Hajdu Gábor, Biró András, Csiszér Albert, Hints Károly, Hofman Károly, ifj. Csiszár Lajos, Csiki Jenő, Csekő József, Bartók László, Papp Elek, Pántosek Gyula, Baka Béla, id. Biás István, Petri Zsigmond, Petelei István, Pokornyi Géza. Plutz Lajos, Riha Ferenc, Megyesfalvi László, Misz Olivér, Madaras

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

Árpád, Marosi Ödön, Márkos Ferenc, Keszler Ede, Szabó Károly, Éltető József, Agyagási Vidor, Hartli János, Horváth Miklós. *Helyettes esküdtek*: Csákány Antal, Dohi Béla, Gálna József, Komprad Herman, Koós Viktor, id. Nagy Imre, Pap Józsiás, Farkas Gyula, Veres László, Ritz Antal.

— (**A kolozsvári r. kath. egyházközségről.**) A kolozsvári római katholikus egyház képviselő testületének a folyó évre vonatkozó kiegészitésére Biró Béla pápai prelátus, apátplébános, Mák Ferencz, Nagy Kálmán és Benel Ferenczből álló bizottsága hirdetési felhivás utján kéri föl ama helybeli illetőségü, római katholikus vallásu lakosokat, kik jogosultak a képviselőtestületi tagságra s erre szabályszerüen minősittettek is, sziveskedjenek ezt a körülményt akár a főtéri plébánia hivatalban irásbelileg, akár szóbelileg bármely bizottsági tagnál *e hó 23-án délig* bejelenteni.

— (**A Dávid Ferencz-Egylet háziestélye**) ez évben is, mint a megelőző években, március 5-én, tehát a hónap első szombatjén fog megtartatni a New-York-szálló termeiben. A bizottság már megkezdette rendezői működését.

— (**Gazdasági előadások Kolozsvármegyében.**) Az Erdélyi Gazdasági Egyesület földmivelésügyi miniszter támogatásával az idei télen tiz községben hatvan előadást rendez, mindenütt a helyi gazdasági viszonyok által megkivákt gyakorlati tárgyakból. Nyolc előadást Kolozsvárnak külmagyar-utcai kerületében tartanak. Az előadások ideje egy községet, Nagy-Sármást kivéve vasárnapokra van kitüzve, mikor a falusi gazdalakósság a legkönnyebben vehet részt azokon. E hó 14-én Nagy-Sármáson előadásokat tartottak dr. Seyfried Károly gazd. akad. segédtanár: a szántóföldek trágyázásáról és Barna Balázs gazd. tanint. segédtanár: a gyümölcsfák és szőlő betegségeiről. Ma vasárnap, Kolozsvárt: Irsay József ev. ref. lelkész: a kisgazda életviszonyairól és dr. Szentkirályi Akos gazd. tanint. igazgató: az állattenyésztés köréből. Ketesden: Éber Ernő, E. G. E. s. titkár: a gazdakörökről és szövetkezetekről. Hoffmann Ferencz gazd. tanint. s. intéző: a rendszeres takarmányozásról. Magyar-Bikalon: az előbbiek: a gazdasági törvények ismertetéséről és a szántóföldek trágyázásáról. Kalota-Szt.-Királyon: Varga Kálmán gazd. tanintézeti tanár: a legelő- és rétgazdálkodásról, Gajdácsy Jenő állatteny. s. felügyelő: a háziállatok takarmányozásáról és ápolásáról. Damason: ugyanők: a kapásnövények termeléséről és a szarvasmarhatenyésztésről. Válaszuton: Gruner Károly nagybérlő, a kisgazda állattartásáról tekintettel a kolozsvári piacra, Csérer Lajos gazd. szaktanár: a komlótermelésről. Kidében: ugyanők: a szántásvetésről és a gazdasági növények életéről.

— (**A kolozsvári esküdtszék tárgyalásai.**) A kolozsvári esküdtszéknek e ciklusban tartandó tárgyalásai a következő sorrendben fognak lefolyni: Február 1-én: Tretyán Juon, halált okozó sulyos testisértés. Elnököl báró Szentkereszthy Zsigmond; 3 án: Toncsár Antal, sajtó utján elkövetett becsületsértés és rágalmazás. Mocsa János, izgatás vétsége. Elnököl Reinbold Arthur; 4-én: Boros Mihály, szándékos emberölés. Elnököl br. Szentkereszty Zsigmond; 5 én: Moldován Eugen Vasul izgatás miatt. Elnököl br. Szentkereszthy Zsigmond; 6-án: Lázár Viktor, izgatás miatt. Elnököl br. Szentkereszthy Zsigmond; 8-án: Rappaport Mór sajtó utján elkövetett rágalmazás. Elnököl br. Szentkereszthy Zsigmond; 9-én: Czobor Hugó nyilvánosság utján elkövetett rágalmazás. Elnököl Reinbold Arthur; 10—12-én: Gille Ilyés szándékos emberölés, rablás és lopás, elnököl br. Szentkereszthy Zsigmond.

— (**Felolvasó estély.**) E hó 23-án, szombaton tartja ez idei második felolvasó estélyét az Erdélyi Izraelita Felolvasó Társaság. A szombati estély müsorát szintén nagy gonddal állitotta össze az egylet vezetősége, ugy, hogy föltétlenül számot tarthat a közönség nagyobb érdeklődésére. A müsor első pontja dr. Boros György unitárius dékán felolvasása lesz, ki »A zsidók és keresztények viszonyáról Amerikában« cimmel fog értekezni, mire Fodor Erzsike a leányolvasmányok skrupulusait veszi boncké alá. A müsor utolsó száma gyanánt Herczeg Jenő, az »Ujság« felelős szerkesztője olvassa föl majd egyik legujabb tárcacikkét. Az érdekes estélyre előre is fölhivjuk a közönség figyelmét.

— (**Házasság.**) Tegnap délelőtt tizenegy órakor vezette oltárhoz Sárkány Balázs, kir. törvényszéki jegyző, Bocskor Mihály kir. itélőtáblai biró és neje, Szentmiklósy Teréz leányát, Etelkát. A házasságkötésnél Horváth Miklós kir. itélőtáblai biró és Dózsa Ferenc törvényszéki biró szerepeltek tanuk gyanánt, mig az egyházi áldást Biró Béla apátplébános, pápai prélátus adta az uj párra.

— (**Tanárjelöltek kirándulása Zilahra.**) Érdekes kirándulásra készülnek a kolozsvári egyetem tanárjelöltjei. Dr. Szádeczky Lajos egyetemi professzor vezetése alatt tanulányutra indulnak e hó 23-ikán szombaton Zilahra s ugyanaz nap estén Zilahon a városi Vigadó összes termeiben, a „Kolozsvári Középiskolai Tanárok Segélyegyesülete“ javára hangversennyel egybekötött táncestélyt rendeznek. A tanulmányi kirándulás részletes programmja a következő: E hó 23-ikán délután: 1. Érkezés Zilahra d. u. 2 órakor. 2. Az állomástól felvonulás a Wesselényi szoborhoz, melyre a kolozsvári ifjuság koszorusját leteszi: Császy László a „Tanárjelölt Segélyegyesület“ elnöke. 3. Tanulmányi széttekintés. Este: 1. Megnyitó beszédet mond: Szabó Miklós a r. bizottság elnöke. 2. Felolvasást tart: Dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár. 3. Bériot: „Scéne de Ballett“ és Wiemawski: „Sielanka“ hegedü-zongora duett. Hegedün játsza: Papp Viktor, zongorán kiséri: Papp Szeréna. 4. Komoly szavalat. Előadja: Osváth Gedeon tanárjelölt. 5. Boka keserűje. Hegedün játssza: Gretzmacher Jenő tanárjelölt. 6. Vig szavalat. Előadja: Sebesi Endre tanárjelölt. A kirándulás élén, a vezető professzoron kivül dr. Apáthy István, dr. Bartók György, dr. Diószeghy Zsigmond, dr. Fabinyi Rudolf, Kincs Gyula és Br. Wesselényi Miklós állanak védnökök gyanánt.

— (**Kolozsvári iró felolvasása Nagyváradon.**) A magántisztviselők országos szövetségének nagyváradi osztálya tegnap, szombaton, a nagyváradi intelligencia élénk érdeklődése és nagyszámu részvétele mellett fényesen sikerült estélyt rendezett, melyen többek között Fabula János is közreműködött. Fabula — Kreutzer tanár érdekes felolvasását nagy figyelemmel hallgatta végig az estély közönsége, mely a felolvasások végeztével vidám táncmulatsággal zárta le az ottani magántisztviselők ujabb, sikeres, nyilvános szereplését.

— (**A vezérigazgató sajtópöre.**) A Pesti Napló 1903. február 20-iki számában báró Splényi Árpád nyilatkozatot tett közé, amelyben Benkő Gyulát, a Franklin-társulat igazgatóját gyáva rágalmazónak nevezi, a ki azzal támad és a lovagias elégtételadás elől ravasz fondorlatokkal kitér. Az ügy háttere az, hogy Splényi Árpád több más utazóval együtt megrendeléseket gyüjtött a Wodianer cég kiadásában megjelenő Képes Remekirók cimü munkára és eközben a vevőkkel állitólag elhitették, hogy a Hirlapirók Nyugdijintézete javára minden egyes eladott példány után 20 százalék jut. A közönség nagy számmal vásárolta a könyvet és az utazók háttérbe szoritották a Franklin-társulat kiadásában megjelenő „Magyar Remekirók“ c. hasonló tárgyu munkát. A Franklinhoz számos felszólalás érkezett e miatt, a mi arra inditotta Benkő Gyula igazgatót, hogy a hirlapirók nyugdijintézetének titkárával, dr. Fekete Ignáccal közölje a nyugdijegyesület nevében elkövetett állitólagos visszaéléseket. Fekete Ignác keményen támadta meg báró Splényit, a ki ugy dr. Fekete Ignácot, mint Benkő Gyula igazgatót is provokáltatta. A segédek becsületbiróság elé vitték az ügyet és a becsületbiróság Álgya Sándor ezredes elnöklete alatt kimondotta, hogy elégtételadásnak nincsen helye, miután üzleti érdekről van szó. Erre Splényi közzétette a sértő nyilatkozatot, a mire Benkő sajtópört inditott.

A budapesti büntetőtörvényszék, mint esküdtbiróság a mai napra tüzte ki az érdekes ügy tárgyalását, a melyre számos tanut idéztek be. Köztük Kubik Béla, Tóth János, Krasznay Ferencz, Szatmári Mór, Olay Lajos, Holló József, Révai Mór országgyülési képviselőket, Álgya Sándor ezredest, Kovács Kázmér és Kölber Gyula huszárszázadost. A tárgyaláson Agorosztó Péter elnökölt; a magánpanaszost dr. Bleyer Ignácz képviselte, a védelmet dr. Gleichmann Lajos ügyvéd látta el.

A bizonyitási eljárás megkezdése előtt Gleichmann védő kijelentette, hogy az ügyet békés uton kivánják elintézni. Ezután báró Splényi egy nyilatkozatban elégtételt adott Benkő igazgatónak, a ki panaszát visszavonta, mire a törvényszék az eljárást megszüntette.

— (**József főherceg nyugalomba.**) A legmagyarabb királyi herceg fenséges udvaráról fájdalmas hireket kaptunk a magyar társadalom számára. József főherceg beteg és betegsége a fenséges családot ért legutóbbi nagy csapásuk következtében annyi lelki keserüséggel párosul, hogy a magyar társadalom által fölötte szeretett és körülrajongott fenség, teljesen apathikusá lett. Elvesztette a kedvét, sokszor csodált egészséges kedélyét és annyira belefáradt a lelki harcokba, hogy a közügyektől teljesen visszavonulni készül. József főherceg, ami ragaszkodó és hálás magyar lelkünk igaz fájdalmára, az utóbbi napok tragikus eseményeinek sulya alatt elhatározta, hogy aktiv katonai méltóságaitól visszalép, de sőt azt is, hogy fenséges nejével, a szintén mélyen sujtott Klotild főhercegnővel együtt végleg Alcsuthra költözik és távol tartják magukat — legalább egyelőre — a főváros élet minden mozgalmától. József főherceg nyugalomba vonulásának most már mi sem állhatja utját, föltéve, ha ősz királyunk nem fejezi ki azt az óhajtását, hogy az ő hajlott korában ne távozzék mellőle senki; ne pedig különösen az a bölcs és őszinte tanácsadó, akit királyunk különösen magyar ügyekben tud most József főherceg személyében maga mellett.

— (**Kamatnélküli kölcsön.**) Ez alatt az utópiák világából vett cim eszményének zászlaja alatt a *Magyar Védő-Egyesület*, (Budapest József-körut 7.) nagy nemzeti céljainak megvalósitására, egy országos iparpártolási bankot kiván lésiteni részvényekre, a mely részvények a tiszta jövedelemből 6%-os kamatot élveznek. Az egyesület fölhivásokat bocsájtott közzé, melyek ekként irják körül a létesitendő bank hivatását és működését: a bank, a hazai ipari termékek vásárlására, minden postatakarékpénztár utján, vagy a központban: vásárlólapokat az áru-cseket ád készpénz ellenében, melylyel minden vevő, a hazai árut készitő gyárban iparosnál, vagy kereskedőnél teljes értékben vásárolja be szükségleteit a legalkalmasabb, megfelelő időben. Ezen vásárló-lapok után az egyletbe belépett gyárosok és kereskedőkkel való egyezmény alapján a vevők 5%-os pénztári engedményt nyernek. Ezen 5% tiszta megtakaritás; olyan előny, mit készpénz vásárlás mellett sem érhetünk el, de különösen nem a kicsiben vásárló és vidéki nép. Hogy a hazai áru vásárlását az egész vonalon országszerte előmozditsa a M. V. E., azon vidéki feleknek, fogyasztóknak s vevőknek, a kik azonnal a megfelelő készpénzzel nem rendelkeznek a vásárló-lapok megszerzésére: kamatnélküli kölcsönt nyujt egy fél évi időtartamra, ha a fél hitelképessége két jótállóval — váltófedezet mellett — igazolást nyer. A kölcsön havonkénti részletekben fizettetik vissza. Olyan vásárló feleknek, a kik 6 hónapon tuli hitelt óhajtanak, a vásárló lapok 3% kamat fizetés mellett nyujtatik a megfelelő hitel-biztositás ellenében; esetleg betáblázás mellett. Érdeklődéssel várjuk a gyakorlati magyar iparpártolás e tervezetének kifejlődését.

— (**Egy magyar fiu amerikai tábornok.**) Mittermayer Gyula, szombathelyi születésü fiu ugyancsak szép pályát futott meg az ujvilágban. Mittermayer ifju korában a mi kereskedelmi, majd haditengerészetünknél szolgált. Volt matróz, hajószakács, mázsáló, raktáros és hajóügynök. Az Adria-hajójárattal megfordult a nagy világ vizein. Az amerikai viszonyokkal megismerkedve, a kalandvágyó fiatal tengerész kilépett az Adria szolgálatából és Venezuela köztársaság haditengerészetéhez vonult át, a hol rövidesen kapitány lett és parancsnoka a „Santa Trinidad“ nevü hadihajónak. Később szárazföldi katonai szolgálatot tett. Az ő csapatai fogták el az Orinoco folyamvidékén Gomez Mánuel fölkelő tábornokot. Sok évi harci dicsőség után polgári foglalkozásra adta magát és egy mexikói nagyszálloda igazgatója lett, a mely állásában általános tiszteletre tett szert és többek között Don Porfirio Diáz mexikói elnöknek barátságát is megszerezte. Nyughatatlan kalandvágyó lelke azonban még most sem hagyta pihenni. Ismeretes ugyanis, hogy Panama elszakadt Columbiától és most külön köztársaságot alkot, Columbia pedig harcot indit Panama ellen. Ebben a hadjáratban Mittermayer is részt vesz, mint egy 1200 emberből álló dandár parancsnoka. Mittermayernek tábornoki cime van, a mely a következő: »Senher Don Julió Mittermayer general commendador armada Columbiána. Jovicza. Reméljük, hogy a szombathelyi fiu ép bőrrel és babérrel tér vissza legujabb hadjáratából.

— (**Drágább lesz a gyufa!**) Ezt a szomoru hirt közli velünk egy pozsonyi ujság. A gyufagyárosok Bécsben szövetségre léptek s ennek a szövetségnek első dolga lesz fölemelni a gyufa árát. A magyar gyufagyárosok pedig majd követik a példát.

— (**Megölte az öröm.**) Rainer Julcsa 35 éves cselédleány, aki Budapesten a Madách-utca 26 szám alatt szolgált, levelet kapott tegnapelőtt kis hágutól, akit hat év óta nem látott. A levél jelenti, hogy a rég nem látott nővér Budapesre jön testvére látogatására. A szegény Rainer Julcsa annyira megörült ennek, hogy alig tudta bevárni az esti 9 órát, amikorára kis hugának meg kellett érkeznie. Mikor az óra kilencet ütött, lefutott az utcára és ott leste, várta az érkező testvért, aki azonban csak nem érkezett meg. Egyszerre csak a szivéhez kapott Rainer Julcsa, megtántorodott, összeesett és meghalt. Megölte az öröm, amelyet rég látott testvérének várakozása fölött érzett és a türelmetlenség, amely késlekedése miatt végre is megölte a szegény cselédet. Holttestét a törvényszéki boncfani intézetbe vitték.

— (**Eljegyzés.**) Janovitz Géza helybeli kereskedő eljegyezte Fettmann Dóra kisasszonyt.

x **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József keserüvíz* valamenynyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes izénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserüvizet.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kolozsvár, vasárnap, 1904. jan. 17-én: Délután 3 órakor leszállitott helyárakkal:

A proletárok.

Eredeti szinmü 4 felvonásban.

Este rendes helyárakkal:

A tolonc

Népszinmü 3 felvonásban.

Kezdete 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap hétfőn, jan. 18-án.

Forgószél kisasszony.

SZINHÁZ.

Heti müsor:

Vasárnap d. u.: Proletárok. Ifjusági előadás VI.

Vasárnap este: Tolonc. (b. 103. sz.)

Hétfő: Forgószél kisasszony (b. 104 sz.)

Kedd: Fourchambault család. (b. 105.

Szerda: Ifj. Framont és id Risler. (b. 106 sz.

Csütörtök: Kuruc Feja Dávid. (b. 107 sz.)

Péntek: Aranyvirág. Először, bérletszünet VI. sz.

Szombat: Aranyvirág (b. 108. sz.)

Vasárnap d. u.: Menyecskék.

„ este: Aranyvirág. (b. 109.)

* **A bajusz.** Verő György darabja került szinre tegnap este félig telt ház érdeklődése mellett. A közönség lelkesen tapsolta a szereplőket: Szabó Mariskát, Károlyi Leonát, Lónyai Piroskát; a férfiak közül különösen Mátrai jóizü huszárja tetszett, Kassai, Szegő, Mészáros, Váradiné vettek még részt az előadásban.

* **Távozó tagok.** Amint értesülünk Virágvasárnapkor többen távoznak a szinház kötelékéből. A régebbi tagok közül Szabó Mariska, aki egyáltalában nem szerződik sehova. Az ujabbak közül: Lónyai Piroska, Fehér Olga és Th. Csige Böskével nem ujitotta meg Megyeri Dezső a szerződést. Ha való a „Pécsi Napló“ hire, mely szerint Kalmár József tenorista ide szerződtetett, akkor valószinüleg Hunfi Imre is távozik tőlünk. A változások között minden esetre a legsajnálatosabb Mátrai Kálmán, a kedvelt komikus távozása, a ki — hir szerint — szintén megválik a kolozsvári Nemzeti Szinház kötelékéből. Pedig Mátrai nagy erőssége a társulatnak és távozását felette sajnálnók. Hisszük, hogy a mennyiben a reá vonatkozó hirlelés még nem befejezett tény: Megyeri igazgató még sem fogja elbocsátani a kedvelt komikust. A nagyváradi lapokból olvassuk különben, hogy Megyeri Dezső ott időzik. Valószinünek tartják, hogy ez a szervezkedéssel van kapcsolatban.

* **Szerződtetés.** A „Pécsi Napló“ cimü lapnak közlése szerint, a kolozsvári Nemzeti Szinház igazgatója virágvasárnaptól szerződtette Kalmár Józsefet, a pécsi Nemzeti Szinház tenoristáját, a ki ezelőtt 4 héttel itt vendégszerepelt.

* **Ma — két előadás.** Ma délután, mint már jeleztük, a Proletárok, este pedig a Tolonc kerül szinre. Előbbinek bevezető előadását Sólyom János tanár tartja.

* **Aranyvirág.** Martos Ferencz és Huszka Jenő operettje e hó 22-én, péntteken kerül bemutatóra, az obligát bérletszünet kapcsán. Ez estére a páros számu bérlők jegyeit csütörtökön esti 6 óráig tartja fönn a pénztár. Az ujdonság egymásután négy estén át szerepel a müsoron.

Táviratok

A néppárt alkudozása.

Budapest, jan. 16.

Zichy Aladár gróf és báró Kaas Ivor ma előterjesztették Tisza Istvánnak a békefeltételeket, melyeket azonban Tisza teljesithetetleneknek tart.

A választási reform.

Budapest, jan. 16.

A választási reform előkészitésére összehivott ankét e hó 20-án ül össze Tisza István elnöklésével.

Khuen-Héderváry a királynál.

Budapest, jan. 16.

Khuen-Héderváryt Ő felsége ma d. e. hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

A japáni háboru.

Budapest, jan. 16.

Pétervárról jelentik: A cár mai ujévi beszédében hangsulyozta, hogy a béke érdekében mindent el fog követni.

Tokióból jelentik: Az összes lapok a háborut követelik és felszólitják a népet, hogy adakozzanak a háborura. A pénzügyminiszterhez már eddig is sok önkéntes adomány érkezett.

Az orleansi herceg válópöre.

Budapest, jan. 16.

A »Magyar Nemzet« illetékes helyről kapott felhatalmazás alapján megcáfolja az orleansi hercegi pár válására vonatkozó hireket. A házaspár hónapok óta együtt van és a legboldogabb egyetértésben élnek.

A sikkasztó bankár.

Bécs, jan. 16.

Körner Ágostot a sikkasztó bankárt megfelelő óvadék mellett szabadlábra helyezték.

Gyilkosság.

Eszék, január. 16.

A tótoklakta Antunovac községben, Baruvár mellett, halva találták Stárk Teréz jómódu özvegyet, kit eddig ismeretlen tettesek megfojtottak. A tett elkövetésével egy vásárjárót gyanusitanak.

Budapesti gabona-tőzsde.

Kész buza tartott irányzatu. Határidőüzlet magasabb külföldi tudósitások nyomán kellemesebb.

Névleges árak:

Buza ápr.	786—87
Rozs „ „	667—68
Zab „ „	550—51
Tengeri máj.	526—27

REGÉNY.

Synnöve Solbakken.

Irta: **Björnstjerne Björnson.**

Forditotta: **Jeanette.** (39)

— Talán nem bir beszélni?

— Nem tud, hogy van e tekintetben....azt hiszem, talán annál többet gondolkodik.

— Olvas-e?

— Anyánk kezdett előolvasni és most naponkint kell ezt tennie.

— Mit szokott beszélni?

— Lásd édesem, majdnem semmit sem beszél. Fekszik csendesen és maga elé bámul.

— A festett szobában fekszik?

— Igen.

— Arcával az ablak felé fordulva?

— Igen.

Mindketten elhallgattak. Azután Ingrid folytatá:

A kis szent János játék, melyet egyszer neki adtál, az ablakban függ és forgolódik.

— Most már mindegy nekem — mondá Synnöve hirtelen.

— Bármi történjék is, senki sem bir eltántoritani többé tőle engemet.

Ingrid meghatottan nézett reá. „Az orvos nem tudja határozottan, hogy teljesen egészséges lesz-e? suttogá Synnöve ijedt pillantást vetett Ingridre és gondolatiba merülve, lehajtá fejét. Utolsó könnycsepjei lassan peregtek végig arcán, de más könnyek sem gyültek szemében. Kezeit összekulcsolva, mozdulatlanul ült helyén — ugy látszott nagy elhatározás érlelődik agyában. Végre mosolyogva hajolt Ingridhez és forró csókot nyomott ajkaira.

— Ha veszélyben forog; ápolni fogom. Beszélek szüleimmel.

Ingrid meghatottan nézett reá és érezte, hogy megragadják kezét, mielőtt szólhatott volna.

— Isten veled Ingrid! Egyedül akarok felmenni.

Gyorsan megfordult, hogy elmenjen.

— Nesze egy cédula, — suttogá Ingrid.

— Egy cédula? — kérdé Synnöve.

Ingrid hirtelen felkelt és kebléből elővette a cédulát, jobb karjával átölelte Synnövet és megcsókolá, miközben forró könyznyei Synnöve arcát áztaták. Synnövet az ajtó felé tuszkolva, midőn Synnöve mákivül volt bezárá azt, mert nem volt bátorsága, hogy a cédula hatását végignézze.

Synnöve halk lépéssel igyekezett a lépcsőn lefelé. Különböző gondolatok kavalyogtak agyában és igy elmerülve gondolatiba, akaratlanul zajt okozott, megijedt és futni kezdett, cipőit kezében vivén, mig a kapuig ért. Itt felhuzá cipőit és izgatott gyors léptekkel sietett a hegyre, tanyájukra. Oly sietve ment, hogy végre pihenőt kellett tartania és le kellett ülnie; ekkor eszébe jutott a cédula....

Mikor hajnalban a pásztorkutyák lármázni kezdtek és a fiuk felébredtek, hogy a teheneket megfejve a legelőre engedjék, Synnöve még nem volt otthon.

Mialatt a pásztorfiuk, csodálkozva és bámulva kérdezték egymást, hogy hol lehet — mert észrevették, hogy egész éjjel távollehet, ágya érintetlenül lévén — ekkor megjelent Synnöve.

Sáppadt, csendes és szomoru volt. Szótlanul készité a pásztorfiuk reggelijét, a napi élelmet tarisznyájukba tette és segitett fejni.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő
HERCZEG JENŐ.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

MERCUR váltóüzleti részvénytársaság
BUDAPEST, V., Fürdő-utca 3. szám.
Vesz és elad
vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat
és azokra, valamint minden egyéb
értékpapir és sorsjegyre igen előnyös elő leget folyósit.
Bank- és tőzsdeügyekben szakszerü felvilágositással ingyen szolgál.
Bankosztály. Sorsjegyoszt. Váltóüzlet.
A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitóhelye.
Sorsjegyek csekély havi részletfizetésre, előnyös **sorsjegytársaságok.**
Sorsjegybiztositás: legolcsóbb dij szabás, kivánatra bérmentve.
Rövid levélcim: MERCUR, Budapest, **FÜRDŐ-UTCA.** Részvényt. kor. 1,000000. 2889 5—12

Legolcsóbb pénzkölcsönt
törlesztéses pénzkölcsönöket földbirtokra, kolozsvári házakra a legolcsóbb kamat mellett szolid alapon gyorsan elinéézek, valamint drága kamatu kölcsönöket olcsóbb törlesztéses kölcsönre átkonvertálok.
Kölcsönt kaphatnak
Állami, megyei, városi tisztviselők, katonatisztek, hivatalnokok és nyugdijasok 5—15 évre legtöbb esetben kezes nélkül, minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta csirka 10 korona fizetendő. **O kölcsön iranti beadvany 10—12 nap alatt elintézést nyer.** Minden irányban a legnagyobb diszkréció biztositattik. Megkereséseknél közlendő: állás, évi törzsfizetés szolgálati és születési idő.
FRIEDMANN SÁMUEL.
országos földhitel- és személykölcsön intézete Kolozsvár, Király-utca 16. Értekezni lehet délután fél 3—5 óráig. 2844 18—*
Előleges kiadás nem szükséges!

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

Szám: 1656—1903. 2998 1—1
vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Kolozsvári kir. törvényszék 1903. évi 11928. számu végzése következtében Dr. Ötvös Lajos ügyvéd által képviselt Friedman Róza javára Legman Samu ellen 1200 korona s járulékai erejéig 1903. évi november 6-ikán foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1968 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: butorok, női ruha kellékek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbiróság 1903. évi VII. 1569/2. sz. végzése folytán 1200 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi október hó 21. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 86 kor. 96 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Kolozsvárt, Széchenyi-téren 1. sz. alatt alperes lakásán leendő eszközlésére **1904. évi január hó 27-ik napjának délelőtti 1/2 10 órája** határidőül kitüzetik és **ahhoz a** venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és feltülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi január hó 14. napján.

Pap Jenő,
kir. birósági végrehajtó.

Meghivás.

Az

Erdélyi Bank és Takarékpénztár

Részvény-társaság

t. cz. részvényeseit a **folyó évi február hó 1-én d. u. 6 órakor Kolozsvárt, a társaság helyiségeiben Mátyás kir.-tér 32. sz. a.**

tartandó

rendkivüli közgyülésre

tisztelettel meghivjuk.

Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyülésen résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 19. §-nak értelmében legkésőbb **folyó évi január hó 24-ig déli 12 óráig** vagy Kolozsvárt a társaság főpénztáránál, vagy Budapesten a Pesti magyar kereskedelmi bank (V. Dorottya-utcza 1-ső sz.) pénztáránál elismervény ellenében letenni.

A közgyülés tárgya:

Alapszabály módositás.

Kolozsvár, 1904. január hó.

Az Erdélyi Bank és takarékpénztár részv.-társ, igazgatósága. 2997 1—1

A 3 csillaghoz. 2996 1—2

*
* *

Alapittatott 1860.

Nagyságos asszonyom!

A vászon és pamutfonalak áremelkedése arra kényszeritette a gyárosokat, hogy a vászon- és pamutáruk árait felemeljék és igy magam is a meglévő készlet fogytával, előreláthatólag márc. 1-én, kénytelen leszek ezen cikkeket drágábban árusitani.

Saját érdekében ajánlom, hogy szükségletét:

vásznakban, pamut-vásznakban, siffon és fehérnemüekben

lehetőleg még e hó folyamán beszerezni szivesked jék.

Cégem ujonan berendezett fehérnemü termeiben a kelengyét vásárló közönség a legnagyobb kényelmet s a legkönnyebb tájékozást leli; költségvetések minden vételkényszer nélkül állittatnak össze.

Már egészben vagy még részletben a következő rendelt kelengyék tekinthetők meg, melyek január közepétől márc. 15-ikig szállitandók és már most érkeznek munkából:

kor. 800, 1200, 1400, 1500, 1600, 3000 és 4000.

Kitünő tisztelettel

Stern József

vászon- és fehérnemüosztálya

Budapest, IV., Kálvin-tér 1.

Vidékre mintákat a régi árakkal ellátva szivesen küldök.

A hires és közkedveltségnek örvendő
K.-IMPERI

Répáti savanyuviz

mindig friss töltésben kapható minden füszer-kereskedésben és vendéglőben

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:

Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466.) 2999 1—300

---

500 frtot fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használata mellett, üvegje 35 kr., valaha ismét foglájást kap vagy szája büzlik. — Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed. Wien,** 19/1., Sommergasse I. — Kapható minden gyógyszertárban. raktár **Kolozsvárt: Dr. Czetz Dénes** gyógyszerész, Kül monostor-utcza. Csakis »**Bartilla**-fogviz« kérendő. Hamisitások bejelentése **jól** jutalmaztatik. 2883 8—52

Hasábos bükkfa,

Megszámlálva küldök 4 méterből pontosan kirakva **egy öl igen jó minőségü**

bükkfát

24 koronáért készfizetéssel. Az udvaromon kirakva ezen fát 4 koronáért számitom méterenkint. Kinek fogatja van bármely órában jöhet. — Megrendeléseket elfogad:

Jordaszentiászlón Borbély Józsefné.

Kitünő tüzita. 2974 2—4

Kiadó vagy örök áron eladó

Kolozsvárhoz egy negyed óra járásra; **Szamosfalva községben egy**

tágas belső telek

3 szoba, konyha, verandával,

egy 60 darab marhára való kő istálló!

Kiadó továbbá **azonnal Kolozsvárt,**

Konvéd-utcza 62. sz. alatt

2 szoba, előszoba, konyha, kert és 4 lóra istálló, kocsiszin együttesen vagy istálló nélkül.

Tiszteknek vagy hivatalnokoknak kiválóan alkalmas lakás!

2980 5—6 Értekezhetui mindkét lakásra nézve:

ZATTLER JÓZSEF-fel

Szentegyház-utcza 20. és Kereszt-utcza 7. sz. alatt.

Szemüvegviselők figyelmébe! Csak szakértők által helyesen választott szemüvegek tartják fenn a látóképességet!

Dusan felszerelt raktáromban mindenkor, mindenféle valódi párisi szinházi **látcsövek, hőmérők, légsulymérők** minden nagyságban; továbbá a hadsereg részére szükséges **távcsövek** (iránytüvel), **magasságmérő,** automobil szemvédők versenyárban kaphatók.

2882 **Minden e szakmába vágó javitás pontosan és lelkiismeretesen teljesittetik.** 9—9

A kor megjelölésével ellátott vidéki megrendelések oly megjegyzéssel, hogy szemüveg egyáltalában viseltetett már? **azonnal eszközöltetik.**

Boskovits A. speciális látszerész Kolozsvárt, Wesselényi M.-utca 4.

Uj pénzintézet!

Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár részv.-társ.

működését

200,000 korona

alaptőkével

1904. jan. 1-én, Nagyenyeden Főtér 14. szám alatt megkezdette.

Czélja:

olcsó kölcsönök nyujtása:

földbirtokosoknak, gazdáknak, kereskedőknek, iparosoknak stb. 2974 4—10

kötvényre vagy váltóra, rövidebb vagy hosszabb idejü **törlesztésre.**

Régi kölcsönöket előnyös kamat mellett convertál.

Betéteket elfogad naptól-napig 5-% kamatozás mellett.

Minden a bank és takarékpénztár üzletkörébe tartozó ügyekben felvilágositással szivesen szolgál.

Hivatalos órák hétköznapokon: délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig.

Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár részv.-társ. igazgatósága.

Közgyülési meghivó.

A „Népbank Részvény-társaság Kolozsvárt“

Kolozsvárt, 1904. évi február 2-án d. e. 11 órakor saját helyiségében **(Deák Ferencz-utcza 35. sz. alatt)** tartja meg

IV. évi rendes közgyülését,

melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Mérleg megállapitása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása felett határozathozatal.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Felügyelő-bizottsági tagok választása.
6. Inditványok.

Figyelmeztetés.

a) Az igazgatóság által megállapitott és a felügyelőbizottság által megvizsgált eredeti évi mérleg a közgyülés elé terjesztendő eredeti jelentéssel együtt, az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető.

b) Tisztelettel felkérjük a részvényeseket, kik a közgyülésen résztvenni s jogaikat érvényesiteni akarják, az alapszab. 17. §-a értelmében részvényeiket a közgyülés megtartása előtti nap délutáni 5 óráig az intézet pénztáránál letétbe helyezni sziveskedjenek.

A „Népbank Részvény-társaság Kolozsvárt“ igazgatósága.

Zárszámadás.

VAGYON. **MÉRLEG 1903. DECZEMBER HÓ 31.** TEHER.

29	Pénzkészlet	15788	81			1	Részvénytőke		100000	—	
32	Váltó	1202469	86			14	Tartalék alap		2405	93	
30, 34	Előleg	7499	44			23	Nyugdij alap		1050	71	
3	Felszerelés	440	—	1226198	17	31	Betét		657065	55	
						33	Visszleszámitolt váltó		419372	43	
						15	Osztalék		525	—	
						43	Átmeneti kamat		2083	18	1204151 80
						21	Nyereségáthozat (Megadózva)	821 05			
							Nyereség	21225 32			22046 37
				1226198	17						1226198 17

VESZTESÉG. **Veszteség és nyereségszámla.** NYERESÉG.

13	Házbér	800	—			36	Kamat		99194	87	
40	Betétkamat	26551	87			42, 35	Egyéb jövedelem		1016	80	
38	Visszl. váltókamat	27934	71			21	Nyereség áthozat		821 05		101032 72
37	Költség	3148	97								
17	Adó és illeték	5527	86								
18	Betétkamatadó	2461	94								
41	Személyzetfizetés és lakbér	9292	—								
3	Felszerelésből 10% leirás	48	—								
27	Leirások	3221	—	78986	35						
	Nyereség			22046	37						
				101032	72						101032 72

1903. deczember hó 31-én.

Almay Károly s. k. vezérigazgató. **Ferenczy Lajos** s. k. ig. elnök. **Csoma József** s. k. főkönyvelő.
Dr. Nyerges Zsigmond s. k. ig. tag. **Dr. Matusovszky András** s. k ig. tag. **Bányai Károly** s. k. ig. tag.
Bőhm Mihály s. k ig. tag. **I. Irsay József** s. k. ig. tag. **Tokay László** s. k. ig. tag.

Megvizsgálta s helyesnek találta a felügyelő bizottság:
Dr. Eisler Mátyás s. k. f. b. elnök.
Klein Jenő s. k. f. b. tag. **Gámán Dezső** s. k. f. b. tag. **Hadházi Sándor** s. k. f. b. tag.

Népbank részvénytársaság Kolozsvárt, Deák Ferencz-utcza 35. sz. I. emelet.

Elfogad betéteket 5% kamatozás mellett naptól-napig számitva s azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámitol váltókat előnyös kamatláb mellett.

Kölcsönöket ad értékpapirokra és váltófedezet alapján jelzálogkölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamatláb mellett.

A Nagyszebeni

Földhitelintézet

törlesztéses jelzálog-kölcsönöket ad:

2000 koronától kezdő összegekben, mely kölcsönök készpénzben fizettetnek ki és **4, 4½, 4¾** és **5%** kamatláb és **⅓%** kezelési dij mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt, még pedig minden **1000 korona** tőke után fizetendő:

A)

1. 10 évi törlesztésre félévenként ..... K. 65.04 f.
2. 20 évi „ „ ..... K. 41.75 f.
3. 30 évi „ „ ..... K. 34.79 f.

Legkisebb kölcsön **2000 korona,** kivételesen **1000 koronától** fogva is.

B) 2860 18—24

1. 15 évi törlesztésre félévenként ..... K. 48.52 f.
2. 25 évi „ „ ..... K. 36 57 f.
3. 35 évi „ „ ..... K. 32.05 f.

Legkisebb kölcsön **5000 korona.**

C)

1. 30 évi törlesztésre félévenként ..... K. 32.92 f.
2. 40 ½ évi „ „ ..... K. 29.69 f.
3. 50 évi „ „ ..... K. 28.22 f.

Legkisebb kölcsön **10.000 korona.**

D)

1. 50 évi törlesztésre félévenként ..... K. 26.11 f.

Legkisebb kölcsön **30.000 korona.**

Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adatnak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszini szemle után.

Kölcsön folyamodványok az alulirotthoz benyujthatók, ki minden bővebb felvilágositást is készséggel ad.

Erdélyi erdő-faanyag- és bánya-ügynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, Malom-utca 16. sz.

Schéfer András

uri szabó és divat-áru raktára

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 8.

Alapittatott 1877. **Alapittatott 1877.**

Ajánlja dúsan felszerelt

hazai és angol szövetek

raktárát; ezekből **készit mérték** és legujabb **divat** szerint **izlésesen**

mindenféle uri ruhákat!

Raktáron tart nagy választékban **férfiidivat ujdonságokat** és e szakmába vágó czikkeket, ugymint: **fehérnemüt, nyakkendőt, harisnyát;** továbbá **kalapok, sapkák, esőernyők, sétapálczák, inggombok, sportczikkek, plaidek, plüsch-takarók, kész angol szabásu felöltők, mellények** és **bőrkabátok méltányos, szabott árak mellett!**

Hazai gyártmánya **gallér, kézelő és kesztyük.**

2975 3—*

Braun Mihály

hangszerkészitő

KOLOZSVÁRT,

Wesselényi M.-u. 18.

2900 14 —365

Nagy raktár az összes hangszerekben.

Nagy **javitómühely.**

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kolozsvárt, Szentegyház-utcza 1/a.

2532 26—* **(Róm. kath. bérpalota.)**

Világ-Panoráma

1904. január 17-től január 19-ig

Olaszország.

1904. január 20-tól január 23-ig

PALESTINA ÉS SYRIA.

Minden vasárnap, szerdán és pénteken este 6-tól 9 óráig belépti dij felemelés nélkül zongora-játék

Látható: d. e. 9—12-ig, délután 2—10 óráig.

Belépti dijak: Felnőttek számára 40 fill., tanulók, gyermekek és katonák (őrmestertől lefelé) **20 fillért fizetnek.**

Nyomatott: Gombos Ferencz Lyceum-könyvnyomdájában, Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca